

Regeringskansliet
Utbildningsdepartementet
103 33 STOCKHOLM

”Delbetänkande Ungdomar utanför gymnasieskolan - ett förtydligat ansvar för stat och kommun” (SOU 2013:13)

Nationella Nätverket för Samordningsförbunds (NNS) kommentar

NNS anser att många av de förslag, som redovisas i delbetänkandet är bra. Särskilt positivt är förslaget om att *Aktivitetsansvar* ersätter *Informationsansvar*. Många av de insatser som Samordningsförbundet runt om i Sverige i dag finansierar och som riktar sig till målgruppen unga, verkar i enlighet med delbetänkandets förslag.

Synpunkter:

NNS vill poängtera vikten av att arbeta förebyggande. Ungdomar som i gymnasieåldern varken arbetar eller studerar, har många gånger uppmärksammas på olika sätt under hela skoltiden. Tillsammans med hälso- och sjukvården och inom ramen för nuvarande uppdrag, kan skolan ha ett förtydligat ansvar att kartlägga behov och utföra tidiga åtgärder. Senast i högstadiet bör individens särskilda behov upptäckas inom ramen för skolans verksamhet. Detta förhållningssätt, menar NNS, ökar möjligheterna för långsiktiga vinster, både på individ – och samhällsnivå.

NNS erfarenhet visar att motivationshöjande insatser för målgruppen ofta är nyckeln till ett framgångsrikt arbete. Många gånger behöver dessa ungdomar en annan insats än studier eller arbete till att börja med. Det handlar om social träning, att komma in i ett sammanhang, att skapa struktur i vardagen etc. Att redan i en tidig kontakt med en ungdom bestämma om denne vill studera eller arbeta är svårt. De bakomliggande orsakerna till varför ungdomar inte fullföljer sina studier varierar stort, och det kan vara svårt att skapa generella metoder till stöd för målgruppen. NNS vill därför lyfta att insatserna behöver vara individuellt anpassade, flexibla, mobila och långsiktiga.

För att öppna för ökad samverkan föreslår utredningen att Arbetsförmedlingen *ska kunna* ingå en överenskommelse med en kommun om anordnande av insatser eller åtgärder i de fall då Arbetsförmedlingen inte hittat annan lämplig aktör. Vidare hänvisar utredningen till att en sådan möjlighet redan idag finns för nyanlända invandrare och unga med funktionshinder. I detta sammanhang vill NNS lyfta kommunernas goda och långa erfarenhet av arbetsmarknadsinsatser för unga och föreslår att formuleringen *ska kunna* ersättas av *ska*. Vidare vill NNS lyfta de många goda exempel på samverkan kring målgruppen som görs inom ramen för finansiell samordning.

När det gäller målgruppens behov av samordnade insatser anser NNS att samverkansperspektivet kan förtydligas. En strikt uppdelning mellan olika

insatser kan i praktiken vara svårt att göra om den unges behov ska sättas i fokus. Ungdomar som har avbrutit eller aldrig påbörjat sina gymnasiestudier befinner sig ofta långt från arbetsmarknaden och har i många fall en komplex och sammansatt problembild. Många i målgruppen har kontakt med Barn och Ungdomspsykiatri eller annan psykiatrisk enhet. Insatserna behöver därför planeras, genomföras och samordnas med Landstingets hälso- och sjukvård samt Försäkringskassan.

NNS erfarenhet är att det krävs en strukturerad och väl förankrad samverkan med flera olika offentliga aktörer för att möjliggöra för ungdomar att komma i arbete eller studier. Om samverkan inte fungerar är risken stor att myndigheten "tappar" ungdomarna. NNS och Samordningsförbunden arbetar aktivt med att stödja och främja samverkan kring individer med komplex problematik. Vi menar därför att den finansiella samordningen i större utsträckning än vad som görs idag kan användas till stöd för målgruppen. Detta skulle kunna ske genom spridning av erfarenheter, finansiering av kompetensutveckling och/eller riktade insatser till unga etc. Detta förutsätter ett nationellt uppdrag kopplat till det anslag som styr förbundens budget samt att anslaget storlek ökar i relation till uppdraget.

Föreningen NNS, Nationella Nätverket för Samordningsförbund

för styrelsen
Kurt Kvarnström
Ordförande